

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 162

JEUDI 22 AVRIL 1920

LE COURRIER DE LOUEST

ÉDITION EN QUOC-NGU

AN HÀ NHU'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction — Rédaction — Administration — Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LÝ: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

CHỦ BÉT: PHAM-KỶ-XƯƠNG

BÁN NHƯT TRÌNH

TRONG CỎI ĐỒNG-DƯƠNG

BỜN CHỮ LANGSA

BỜN CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0. 15

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỜN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4.50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhưt trình xin viết thư cho M. Trần-đắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhưt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đừng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CUI KHẢI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vào nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

GIA MỖI VE 0\$30, MỖI LỐ 12 VE 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÁN PHONG THÁP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tẩm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất thần hiệu.

Nó trị bệnh như: đau phong, tay chân phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỏi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gân cốt, các chứng thống độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều tiện nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sạch tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHUỖNG BỔ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bì-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sạch tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, như: đau chướng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cừ đau lưng mỏi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỏi mệt, đờn bà dương kinh không đúng, bạch đới xích-dải đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đều dùng được. Uống nó thì nó hay sạch tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bệnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BO-VÊ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rũ liệt, lở tại lòng bùng, con mắt mờ mệt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bổn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiệm Phương kia thế nào hết sức mới chế ra được một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hữ thì bổ âm, dương hữ thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thấy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đáng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đáng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiền trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đáng thường thì đáng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiện nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiện nghiệm liền.

Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tìm la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiện nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhất.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đáng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRÍ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊN BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, hết lực thơ can, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ được, còn như đau lưng, nhức tay, mỏi chơn, đau trong xương, hay dục gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chùng bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiện nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chẵn, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhãn đề hiệp Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89, Rue de Paris Cholon.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Geometre civil

Longxuyen—Chaudoc—Sadec

ARPEMENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

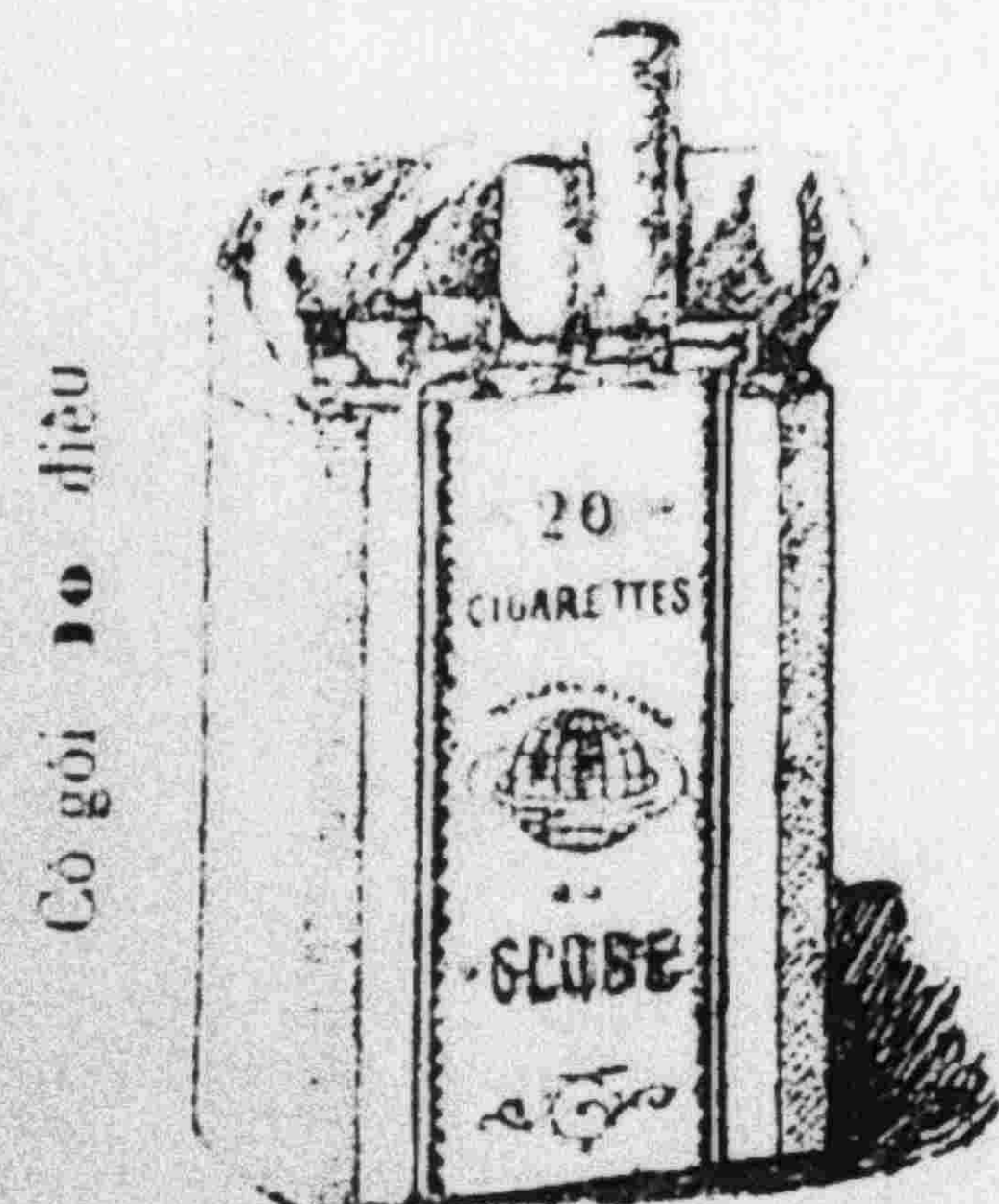
KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạo điển thổ,
Phân giải hạng,
Tương phân thổ sàng,
Công chuyện làm kỹ
càng và tin giá nhẹ
Biến chủ có cần dùng
xin viết thư thương nghị

Thuộc điều hiện Globe

(TRAI DAT)

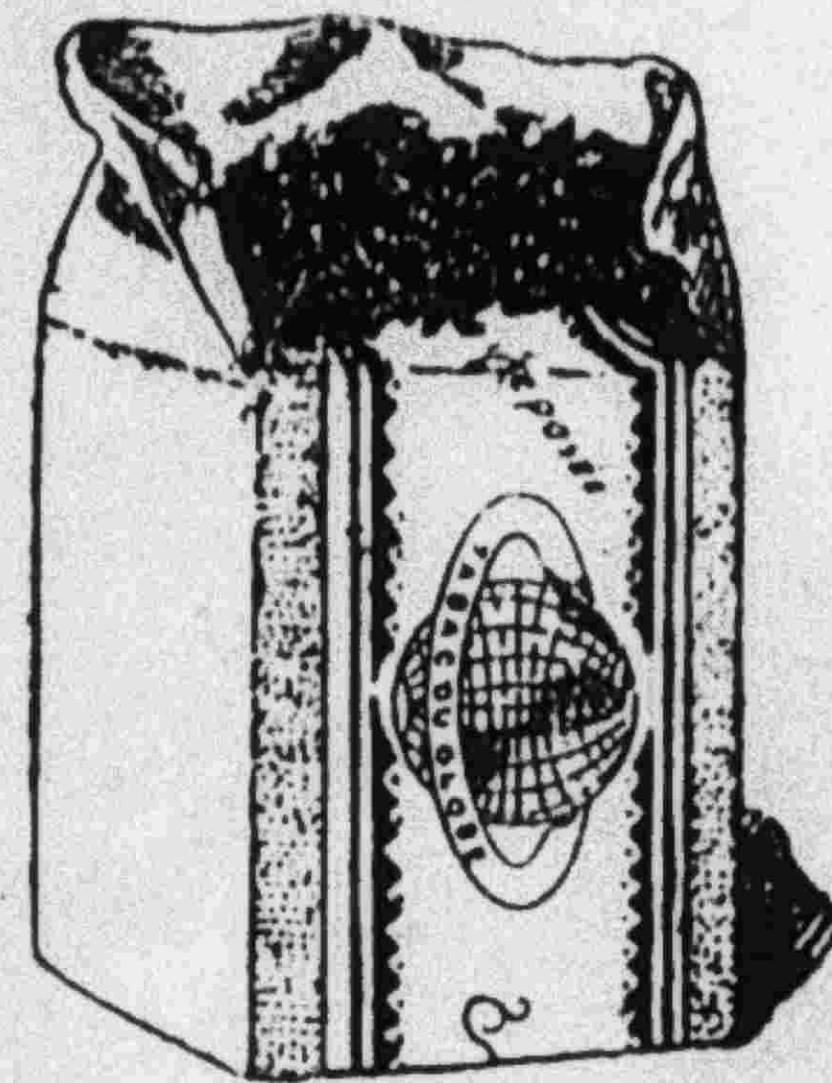
Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đã ngon, dễ dành lâu được
không mốc, không mục.
Tại Hãng DENIS-FRERES có trữ bán

Thuộc gói hiện Globe

(TRAI DAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho
thuốc Gà-lốp là dưng, khói thơm bít
không khô cổ
Một mình hãng Denis-Freres có trữ
bán sỉ mà thôi.

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CẦN THƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo
trắng, bần, lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có
nhiều hạng tùy theo giá.—

Trong lục-châu, chừ vì nào muốn mua
hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà
thương nghị.

Décortiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đăng rõ tại nhà
lũ Hậu-Giang Cần-thơ, có bán sách chữ
quốc-âm để giúp cho Hương-chức có
quyển thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiểu
vết thi lời truyền rao, của ông DƯƠNG-
VAN-MEN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gửi..... 0.15

Xin vì ết thư đến nhà ỉa Hậu-Giang
Cầnthơ, mà mua.

AN HÀ NHUT BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Lễ nghĩa làm dâu	6.— Nghĩ mà tức cười
2.— Vạn cổ lưu danh	7.— Một vụ sát nhơn rất gớm giết
3.— Sửa lời nghị	8.— Lược biên ít đều nơi rạp hát
4.— Công văn lược lược	Annam
5.— Cần kiệm	9.— Thời sự

Lễ nghĩa làm dâu

Có câu rằng: một chữ nên thầy, một
ngày nên nghĩa. Đạo làm con, làm em,
làm học trò thì phải ở nhu mì thuận
thục; đối với cha mẹ thì biết lấy chữ
hiếu, đối với anh em biết chữ đễ, đối
với thầy biết chữ kính, đối với bạn
bạn biết chữ tin. Ấy đó là mấy nét
làm dâu trong việc lễ nghĩa.

Hễ là: vào trường “tiên học lễ hậu
học văn” mình phận làm học trò phải
cư xử cùng thầy cho có khiêm cung
lễ nghĩa, phải sợ thầy cho tốt bụng. Bởi
vậy cho nên các nhà học nho gọi thầy
là sư-phụ, còn xưng mình là đồ-dệ,
đệ-tử, chỉ nghĩa là trọng kính thầy
hơn cha mẹ.

Buổi này làm kể, khi còn ngồi trên
cái ghế dài nơi trường, thì còn kiên nể
thầy, đến khi xuất thân ra khỏi trường
làm nên chức-nghiep chỉ bằng
thầy hoặc hơn thầy, đã chẳng trọng
niềm nhứt nhứt vì sư vẫn lại thăm
viếng thì chớ, lại còn có khi gặp thầy
thì chào hỏi lơ là ra tuồng kiêu hành,

lại có khi giương đôi mắt bạc ngó
thầy khác chi kẻ lạ. Có kể lại bảy mưu
thuyết kể kiện-cáo thầy, xâm phạm
nhục mạ thầy làm cho danh giá thầy
phải lấm phải bùn mới là lạ cho chớ.

Các thói tệ này, bởi đâu mà ra? Có
phải tại mấy ông giáo-sư buổi
này chẳng dặng rông nghề dạy dỗ
bằng mấy ông buổi trước chăng? Hay
là cái lễ nghi Tây-học khác hơn cái lễ-
nghĩ Hán-học chăng....?

Thiết tưởng các lễ trên đây chẳng
át một lễ nào là phải dặng. Vì bây giờ
những vị dặng cấp bằng làm giáo-sư
thì xuất thân nơi trường Sư-phạm
(Ecole normale de Gia-dinh) tuy là
chưa được bậc học thức cao thâm,
trông cũng có đủ tư-cách mà gánh
nổi phần trách nhiệm dạy dỗ học trò
đó. Còn lễ-nghĩ nước nào cũng vậy,
Tây học như Hán-học, cũng thương
cha, kính thầy, yêu bạn, trọng kiêng
người tuổi-tất, giúp đỡ kẻ bần hàn.
Có chi là khác. Xét kỹ ra thì bởi tại

gia-dinh giáo-dục bất nghiêm đó thôi.

Thuở trước, chưa có Tây-học, cha mẹ cho con học chữ nho, thì cha mẹ xem ông thầy như là một người cha thứ nhì của con mình vậy, tôn trọng kính mến giao thiệp với ông thầy lắm ấy là một cái nét cha mẹ làm cho con thấy mà nhấm vào trí não cái đều kính trọng thầy hoài hoài.

Từ ngày Hán-học lu-lờ. Tây-học một ngày một cường thịnh trong xứ ta, ai ai cũng đua nhau mà qua phần Tây học, vì học chữ Langsa mau làm việc dặng có tiền nuôi gia-quyển.

Nhiều người cha mẹ học trò lại bỏ rập đều giao thiệp với ông thầy, chẳng có lòng kính trọng ông thầy, có kẻ cho con vào trường học, mắng năm mắng mùa mà chưa biết mặt ông thầy dạy con mình là ai; bởi có cho nên buổi này các học trò lơ lửng chẳng kính mến thầy; coi dường như một người nhà nước mướn dạy học trò cho biết chữ Langsa để đi làm việc cho nhà nước vậy mà thôi.

Sự phép-tác lễ-nghĩ là cái nền phong hóa di truyền mấy trăm đời, dẫu cho nước nào cũng thế, đời đời chỉ thì đời đời, chớ chưa từng nghe canh-cải lễ-nghĩa bao giờ.....?

Tục hằng vi: không thầy đồ mầy làm nên. Vậy các nhà có con xin hãy lưu tâm về phần gia đình giáo-dục chớ khá bỏ qua.

Nếu dặng vậy thì đoàn hậu tấn ta rất may mắn lắm đó.

PHẠM-KỲ-XƯƠNG

Vạn cổ lưu danh

Cái danh của Quan-Ba phi-công Đổ-hữu-Vị là anh-hùng hảo kiệt oanh liệt giữa chốn Ba-quân ai lại không nghe. Ngài mấy phen xuất trận cùng Đức tào giao chinh đều đắc thắng thành công, danh văn tứ hải; lần rốt sau: chẳng may chốn chiến tràng, sa cơ một phúc ngài đã qui thân, thật là rất thương rất tiếc cho một đứng anh-hùng nghĩa-sĩ.

Nay nghe tin anh ngài là quan năm Đổ-hữu-Chấn đem hài cốt của ngài về Nam-kỳ(cổ thổ) mà mai táng. Linh cữu của quan ba Vị đã đệ xuống tàu ngày 27 Mars tưởng nay có khi đã đến Saigon rồi.

Hay tin này, Bốn-quán chúng tôi xin khulh đời hàng phân ưu cùng lịnh-bà Đổ-hữu-Phượng với quý quyển, và chúng tôi tỏ lòng hoài cảm cái danh anh dũng của quan-Ba Đổ-hữu-Vị cầu chúc cho ngài sanh vi tướng, tử vi thần ngàn năm rạng liếng con nhà Nam-Việt.

An-Hà Nhựt-Bảo

Cáo bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị:

Tại nhà in Hậu-giang(Cántho) có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn(vaisselles)

Bốn hiệu mới mua nhiều clichés tốt

Vậy chư quý vị muốn cần dùng xin gửi thơ thì bốn hiệu sẽ gửi bình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang

Kính cáo

Sửa lời nghị lại

Quan Quản-Lý sở Đê-Hình cỡi Đông-Dương thưởng thọ Ngự-đăng bửu-tinh.

Chiếu theo chỉ vụ ngày 19 Mai 1919 định canh cải sở Đê-Hình cỡi Đông-Dương lại.

Chiếu theo lời nghị ngày 18 Avril 1919 định canh cải hàng Thông-ngôn, ký-lục sở Đê-Hình cỡi Đông-Dương lại.

Chiếu theo lời nghị ngày 4 Novembre 1914 định cách chức thầy Nguyễn-văn-Cần, Thông-ngôn thiết thọ hạng ba sở Đê-Hình (thuộc về cựu ngạch).

Chiếu theo đơn của Thầy Nguyễn-văn-Cần xin sửa lời nghị ngày 4 Novembre 1919 tiếng "Cách-chức" đổi ra tiếng "từ chức"

Nghĩ vì từ tháng Novembre 1919 đến nay thầy cựu Thông-ngôn Nguyễn-văn-Cần vẫn giữ tước hạnh chẳng có điều chi trách cứ dặng.

Vậy cũng đáng y phê theo lời của Thầy Nguyễn-văn-Cần nài xin.

NGHỊ ĐỊNH

ĐIỀU THỨ NHỨT.— Định sửa lời nghị ngày 4 Novembre 1914 trên đây lại.

ĐIỀU THỨ NHỊ.— Định chấp đơn xin từ chức Thông-ngôn thiết thọ hạng ba sở Đê-Hình (thuộc về cựu ngạch) của thầy Nguyễn-văn-Cần, lúc thầy còn hành sự đến ngày 4 Novembre 1914.

ĐIỀU THỨ BA.— Lời nghị này, nếu cần dùng mà nêu hay là tình nơi nào, thì được phép cả.

TẠI Hà-nội ngày 28 Février 1920

Ký tên: **Lencou-Barème**

Sao y bốn chánh

Quan Đẩu-Phòng văn

Ký tên: **Grisoli**

Sao y bốn chánh

Bentre, ngày 17 Mars 1920

Quan Lục-sự, Tòa-sở.

Sách mới

Cuốn "KHUYẾN-SĨ-CA" của M. Lê-trung-Thu đặc đủ 10 thiên nói về "Phận con trẻ phải cư xử cùng người trưởng thượng và bạn tác". Nhà có con nên mua cho con trẻ đọc.

Sách đặc-đẻ hay và hữu ích lắm.

Có trữ bán tại NHÀ-IN HẬU-GIANG CÁNTHO (IMPRIMERIE DE L'OU-EST CÁNTHO).

1 cuốn giá ..... 0\$25

Ài mua nhiều sẽ dặng tính giá rẻ hơn

Công văn lược lục

Vì lời quan quyền Tổng-thống Đông-dương ngày 29 Janvier 1920

Thiên bổ ông Nguyễn-thê-Vinh và ông Ngô-hữu-Truyện, Agents techniques sở Khâm-đặt và Hoạ-đồ di tước quyền quan Thống-đốc Nam-kỳ.

Vì lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 7 Avril 1920:

Thầy Võ-văn-Dinh và thầy Đoàn-văn-Chang, Thầy-giám hậu bổ dạy tại Club Thudaumot dặng thăng thưởng Thầy-giám thi sai hạng nhì.

Vì lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 8 Avril 1920

Thầy Nguyễn-văn-Chính, Thư-ký hạng ba khi trước từ bỏ tước sự các quan võ, trong lúc giặc giã, nay trả lại ngạch Soái-phủ Nam-kỳ và thiên bổ di tước quyền quan Đẩu-phòng văn, kể từ ngày 1er Avril 1920

Vì lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 9 Avril 1920:

Thiên bổ ông Trần văn-Minh, Lương-y thi sai hạng ba, hành sự tại Vinhlong (quận Vũng-liêm) di hành sự tại Sóc-trải b

thế cho ông Nguyễn-văn-Đôn, bỏ đi chỗ khác.

Thiên bố ông Phan-hà-Chánh, Lương-y thi sai hạng tư, hành sự tại Châu-dốc, đi hành sự tại Vĩnh-long, (quận Vĩnh-liêm) thế cho ông Trần-văn-Minh, bỏ đi chỗ khác.

Thiên bố ông Nguyễn-văn-Đôn, Lương-y thi sai hạng năm, hành sự tại Soctrăng, đi hành sự tại Trà-vinh, thế cho ông Nguyễn-văn-Khải, bỏ đi chỗ khác.

Thiên bố ông Nguyễn-văn-Khải, Lương-y thi sai hạng ba, hành sự tại Trà-vinh, đi hành sự Nhà-thương bốn-quốc Nam-ky.

Thiên bố ông Lâm-văn-Vinh, Lương-y thi sai hạng năm, hành sự tại Nhà-trữ cuốn nhưn Biên-hoa, đi hành sự tại quận Cai-be thuộc hạt Mytho, thế cho ông Lê-văn-Phụng, bỏ đi chỗ khác.

Thiên bố ông Lê-văn-Phụng, Lương-y thi sai hạng năm, hành sự tại Cai-be thuộc hạt Mytho, đi hành sự tại Nhà-trữ cuốn nhưn Biên-hoa, thế cho ông Lâm-văn-Vinh.

CẢO THỊ

Nhà-nước định thâu bạc đồng bạc cát lại dặng đúc bạc mới.

Vậy thì từ đây tới ngày có bạc mới bá tánh phải xài bạc giấy; mua hàng hóa chỉ chi trả bạc giấy phải xài. Phàm ai không chịu xài bạc giấy thì quan sẽ lập vi bằng, rồi bắt người ấy liền mà giải đến Tòa-bô.

Kẻ nào kiếm thẽ mà bớt giá giấy

bạc trong việc mua bán cũng sẽ bị bắt và giải đến Tòa-bô như cách nói trên đây.

Cantho le 29 Mars 1920
CHÁNH THAM-BIÊN QUAN

BOUDINEAU.

Cẩn kiệm

(ÉCONOMIE)

Phàm nghĩ cho cùng lý, thì người ở đời chẳng chi mạnh, chẳng chi quý cho bằng tiền bạc. Dẫu muốn lên trời, dẫu muốn xuống đáy biển, dẫu muốn đi du lịch các nước trong toàn cầu, dẫu muốn cho các nước phải tùng phục mình cũng dễ như chơi, tiền bạc làm cho người bỏ sự sang trọng, bỏ lòng trung nghĩa, bỏ cả quê-hương dễ như không.

Tiền bạc lại mua được cái quyền tự do của người như không không.

Thế mà tiền bạc chẳng mạnh sao? chẳng quý-báo sao?

Vậy người ở trong trái địa-cầu mà muốn cho mạnh, cho quý-báo thì chẳng bằng có tiền bạc, mà muốn cho có tiền bạc thì chẳng phải ngồi khoanh tay mà có, phải làm đổ mồ hôi, xót con mắt trí khôn phải chuyển động mỗi ngày mới có tiền bạc, mà có tiền bạc, lại phải cẩn kiệm mới có dư, hễ dư tiền bạc nhiều mới mạnh, mới sang, mới thanh nhàn, chừng ấy mới có quyền tự do được.

Bởi rứa cho nên có câu rằng: Đại phú do thiên, tiểu phú do cần, là giàu lớn tại trời, giàu nhỏ tại cần kiệm, mà trước có nhỏ sau mới có lớn. Nên có câu cách ngôn rằng: Trí-phú chi nan tại tối sơ sử tích chi vạn kim, làm giàu khó nhất là

hối ban đầu còn tay trắng; làm sao dễ cho có bạc muôn được. Người Âu-Châu có câu rằng: Petit à petit l'oiseau fait son nid, con chim tha từ chút rít mà làm được ổ, chứ nho lại nói, tự thiếu thành đa, nhờ mà gồm lại nhiều thành lớn, lời ngôn ngữ nói rằng: kiến tha lâu đầy lỗ. Lại có câu cách ngôn tàu nói rằng: Huỳnh kim vô chương tử, sanh ư cần kiệm chi gia, nghĩa là: Vàng bạc chẳng phải như giống có sanh đẻ, chỉ nơi nhà biết cần kiệm mà có.

Nghĩ như vậy thì rõ, dẫu người nước nào, xứ nào ở trong thế giới này đều phải lấy sự cần kiệm làm cội rễ trước hết. Ấy là luật tự-nhiên của tạo-hóa chẳng ai dạy cũng hiểu rõ.

Ông Bơ-tông (Beton) nói rằng: (Ceux qui sont durables plutôt que précieux, utiles et commodes plutôt qu'élégants et somptueux) nghĩa là: Sống những đồ lâu dài, bền chắc thì hơn là vật quý báu những đồ ít lợi và tiện dùng thì hơn là lịch-sự và sang trọng.

Xưa bà công tước Gờ-răn-đơ-vinh-lờ (de la grandville) nói rằng: Phải tránh các việc xa-xi lớn vậy. Bà này đã cống hiến nhiều gương rất tốt cho đoàn nữ lưu hậu tấn. Như một ngày kia, bà Công Tước đi viếng người bạn hữu nọ, đang lúc sửa lửa mà lửa đã gần tắt. Bà liền bảo người bạn hữu bỏ thêm một cây củi, người ấy tức thì bỏ vào hai cây củi bà Công-Tước lại rằng, hãy lấy ra một cây, vì một cây đã đủ rồi. Phải biết tiện tắng là đầu hết mỗi việc, dẫu những cây diêm quẹt nhỏ mọn, thì mình cũng phải nhìn nhưt chẳng nên lãng phí nữa. Vì của cải thường ưa ở và làm sanh lợi cho những kẻ biết dùng biết săn sóc nó, mà thường hay lánh xa những người hũy-bạc hoang phá nó. Nếu tiền của mà biết tiện tắng một

ngày một ít thì sau sẽ có một phần gia-tài lớn đem cống hiến cho mình chẳng sai.

Nếu mình chẳng cần kiệm thì phải thiếu, hễ thiếu thì phải nợ, mà nhà có nợ thì chẳng khác nào một cái áo mới rách một lỗ, nếu mình chẳng lo vá lại thì chỗ rách ấy càng ngày càng lớn ra và làm cho phải rách nhiều chỗ khác nữa.

Đôi lời khuyên bạn quán-xoa,
Khá tua tiện tắng tranh đua với đời;
E sau sự nghiệp biến dời,
Lỗi về phần gái trai bởi cùng chẳng,
Lời rằng: Vợ đó chồng chẳng,
Chồng làm ra của vợ năn kiệm cần,
Chị em tiện tắng lần lần,
Có ngày cũng hưởng đặng phần thánh [thời,

Nếu mà theo thói đua bơi,
Áo quần lòa lẹt tả tơi có ngày,
Đặng thừa mà đó dặng dầy,
Cả ra cũng sót lại rầy chẳng sai
Đặng thừa mà đó chẳng dầy,
Bao nhiêu cá lại ra ngoài biển đông,
Ít lời ngỏ bạn quán-hồng,
Dở hay xin thứ lỗi lầm xin tha.

Kratié Trần-thị-Trầm
Đồn thủ

Chiến-sĩ Trần-vong đài tại Cánh-thơ.

Cuộc lập "Chiến-sĩ Trần-vong-dài" tại Châu-Thành Cánh-thơ đã khởi sự làm hơn một tháng rồi, nay cũng gần hoàn thành. Đài này vườn vức mỗi bề độ chừng 10 thước, bề cao chừng 5 thước, xây tại đường Kinh-lập, sau rạp hát Messner xung quanh có làm bốn trống có huê đẹp-đẽ. Dựa chơn đài sẽ dựng trụ đỡ

chậu bông, 4 phía gần trên chốt dài sẽ khắc tên các tướng-sĩ vị quốc vong xu để làm kỷ niệm.

Cũng bởi nhờ sức Quan Chánh-Bổ Bondineau có lòng lo lắng nên các việc làm coi mỗi sốt-sắn lắm. Ngay đang sửa soạn lập lễ chợ-hôm (Kermesse) và thừa dịp ăn lễ lạc-thành (inauguration) "Chiến-sĩ Trận-vong-dài" luôn thể.

Nếu các cuộc đảng hoàn thành nội trong tháng Avril này, ác trong thượng tuần tháng Mai tới đây, Cánhthor sẽ có chơi một cái lễ lớn và vui lắm.

Mạnh-Đức

Nghĩ mà tức cười

Tiếp dạng thơ của ông Mai-huê-Khai chủ tiệm thuốc (Pharmacie) tại làng Trưng-Lộ (Chợ-mới) quận Tam-bình tỉnh Vinh-Long gửi đến nói rằng: hôm trước có một người tự xưng là Phạm-kỳ-Xương chủ-bút An-Hà Nhứt-Báo, ghé tiệm ông chơi lại có đàm đạo công việc in giấy tờ nơi nhà in Hậu-giang, v.v...

Tuy chẳng có nói điều chi trong hệ; song nghĩ mà tức cười, vì tôi đây là Phạm-kỳ-Xương trên một năm rồi chẳng có dịp hành-trình nơi nào cả...! Chẳng rõ ai mạo xưng tên tôi mà ghé tiệm ông Mai-huê-Khai hôm trước đó, làm cho tôi nghĩ không ra...?..?..? mà tức cười.

Vả lại: An-Hà Nhứt-Báo từ số 130 tới số 136 đã rao báo rằng: phần tôi lãnh việc đặc-đề xem xét bài vở ấn hành vào báo mà thôi, ngoài trừ các việc như là: mandats, lettres recommandées, mua Nhứt-Báo, đăng các lời rao, in sổ, sách, thơ, từ, v.v... nói tóm một lời là việc chỉ nói về phần mua bán tính-toán tiền bạc nơi nhà in, thì hãy gửi ngay cho M. Trần-dắc-Nghĩa Directeur de l'Imprimerie de l'Ouest et de l'An-Hà Nhứt-Báo mà thương nghị.

Ấy đó phần trách nhiệm của tôi chưa tồn đã thấy rõ rồi; lẽ nào tôi lại cam thêm một phần sự khác chẳng phải là phần-sự của tôi...! Người biết đều ai gọi là phải cho...?..! Than ôi! Kẻ tiểu-nhơn xem đều hiêm sĩ là đồ tro bụi, chứ bức thành-thiết quân-tử họ kiên, dè, lo-liệu đều chẳng phải biết là đường nào...!

Sau đây, tôi cũng cảm ơn ông Mai-huê-Khai chẳng phụ cái tên hào mọn của tôi mà cố cập đến người (?) mạo nhậ tên tôi như vậy.

Phạm-kỳ-Xương

Chủ-Bút An-Hà Nhứt-Báo

Thông Tri

Quan Tham-Biên chủ tỉnh Cánhthor chủ ý muốn làm một cuốn sách để chép những lý lịch cổ tích như vật trong tỉnh từ xưa đến giờ kể truyền nhau cho đủ lớp.

Vậy ai có những truyện tích chi hay hữu ích về nhưn vật, thổ sản, truyện đạo đức cùng truyện biến ngôn văn... xin gửi đến cho quan Chủ Tỉnh nói cho toàn thủ vĩ, mà giúp sức cho ngài đăng chép thành sách cổ tích nhưn vật trong tỉnh Cánhthor để làm kỷ niệm lâu đời.

Lời ví dụ: Như xứ Bình-thủy, Trà-ôn Cầu-kê v.v...v.v... thuở Tiên-Trào kên là xứ chi, có nhưn vật nào phát hiện tạo thời thế chi hữu dụng, đến ngày nay canh cải mấy lần văn...vào...

Xin do theo đây mà biên cổ tích nhưn vật, đạo đức cùng là truyện biến ngôn trong xứ, nếu truyện nào mình không thuộc đủ gốc ngọn đầu đuôi.

Một vụ sát nhơn rất gớm-ghiết

Đọc báo «L'Echo-Annamite» thấy một bài trích trong báo «L'Avenir du Tonkin» thuật chuyện Toà Đại-Hình Hanoi xử vụ sát nhơn một cách rất giả mang gớm-ghiết dưới chiếc tàu «Kiung-Mai» sự tích nhưn vậy, xin kể ra đây cho chư độc-giả tường tất.

Ngày 4 mars 1918 lúc 4 giờ rưỡi chiều, tàu «Kiung-Mai» lấy neo từ giả Hải-Phòng chạy về Hoi-Bao (Trung-quốc). cò tàu và bạn tàu phần nhiều là khách-trú, hành-khách ước được vài mươi, annam có, khách-trú có. Chuyển tàu đó lại có 1 người giúp việc với quan Lãnh-sư Hồng-mao là M. Fletcher quá gian nỡ. Nhờ M. Fletcher là người thông hiểu tiếng khách trú nên rõ đảng việc sát nhơn mà dẫn cáo bắt đủ bọn khách-trú bắt lương đầy ra giữa tòa đảng trị tội.

Ngày đó, lúc 7 giờ tối tàu ngừng tại Đình-vu, có một chiếc sam-băng hạ xuống, thì một người dờn bà tào, sau khi tính toán cái chi đó với tên Lý-Xu-Không, rồi bèn nhảy xuống đi với hai tên chum lửa A-ngao và A-suôi, một lúc trở về lại có giắc theo một đứa con gái annam còn tơ (fillette annamite) ăn mặt theo dờn bà tào đem lên nhốt trong một cái phòng nơi tầng dưới.

M. Fletcher nghĩ chắc là sự bắt lên con của người ta, vì bạn đi ở Hoi-bao qua Hải-phòng, ông đã nghe tụi này tính mưu đó rồi. Trọn ngày 5 mars, M. Fletcher nói chuyện chơi với tên Koc-Vong có ý dò tin đứa nhỏ đó, mà không được. Qua ngày 6 mars ông xuống tầng dưới đảng kiểm đứa nhỏ ấy, cũng không gặp.

Tối khuya, tàu tới Hoi-Bao, xáng neo đậu đó. Chẳng hết canh ba, M. Fletcher ở tầng trên bước nhẹ nhẹ xuống tầng

dưới, ông bèn gặp 4 người đang ngồi hút thuốc nói chuyện, ông thấy dặng 2 cái cần của 1 đứa con gái chừng 13 14 tuổi, bèn nghi bắt tụi bắt lương đây bắt đứa con gái này về Tào bán vào lầu-xanh, nên ông sai thằng bồi của ông hỏi giá mà mua lại, tụi nọ kiếm có nói không dặng.

Đến 4 giờ sáng, M. Fletcher lại nghe nói chuyện trái tai rằng: TAO GIẾT CHẾT NÓ, NẾU MÂY KHÔNG LẠI THÌ MỘT MÌNH TAO GIẾT NÓ CÙNG ĐƯỢC. Kéo đó, nghe một tiếng rên xiết dường như đứa con gái ấy bị đâm một đao rất mạnh vô ngực, rồi nghe chặc, như là chặc khúc củi cây mà liên xuống nước. Xong-xá, lại nghe xối nước rửa chỗ đó. Một lúc, M. Fletcher lại nghe người dờn bà tào hỏi rằng: SAO MÀ GIẾT CON NHỎ ĐÓ BỊ VẬY..?

Sớm mai ngày 8 mars, M. Fletcher lên bờ, nội ngày ông lại dinh quan Lãnh-sư Langsa tại Hoi-Bao mà đầu cáo sự sát nhưn đó.

Sở linh-kin Hải-Phòng ra sức mách tẩm dặng cơ mới rõ là bởi tại một con dờn bà tào tên Tchou-chi kêu Thay-Pho lên ăn cắp một đứa con gái Annam đem về Tào và bọn đồng lõa với nó là A-suôi, A-ngao, Quay-Tchach, Ly-xu-Không. Phần A-suôi, A-ngao bị cáo về tội cố sát đứa con gái đó.

Sự này dam cùng lâu, tra vấn minh bạch, nay Tòa lên án như vậy:

1. A-suôi, A-ngao, thợ từ bình (chăm cái thẩu) sẽ chém tại chợ Hải-Phòng.

2. Tchou-chi dít Thay-Pho, Quay-Tchach Lý-xu-Không mỗi đứa 3 năm tù và 10 năm biệt xứ.

P. B. Đ.

Quan Tòa và Quan Trạng sư Annam

Theo chỉ vụ ngày 10 Février 1920.
1— Ông Nguyễn-thanh-Khiết luật-khoa
Tao-si Trạng-sư, được cấp bằng làm
quan Tòa ở Trung-Kỳ thuộc về tỉnh Vĩnh
(Annam) thế cho ông Eychelme trước
đã cấp bằng làm quan Tòa ở Tourane.
2— Ông Đoàn-vĩnh-Thuận quan tòa tỉnh
Cánthor được phép từ-chức theo lời xin.

Nghề rằng: ông Đoàn-vĩnh-Thuận xin
từ-chức quan tòa để ra làm Trạng-
sư. Phòng văn của ngài sẽ lập tại Sóc-trăng

Lược biên ít đều nơi rap hát Annam

Hay tôi chẳng phải là bình-phẩm việc
làm tuồng hay dờ của kếp hát, vì bấy
lâu có nhiều vị đã tỏ về về cách hát trầm
trẻ (monotone) của hát-bội xứ ta rồi, lại
tôi cũng hằng luôn-biên việc sắp-dặt của
các chủ rap, chủ gánh nào cả, chỉ như
chút giờ dư lược biên ít đều thấy nơi
rap hát Annam ra đây cho chư đọc-giá
ghe mắt xem chơi lúc rảnh rang vậy.

Ngày kia tôi có việc đến Cánthor nhằm
chiều thứ bảy, nên thừa nhân vào rap
hát Annam mua một cái giấy 0, \$30
(lưu hạng nhì) lên đến nơi vừa ngồi
xuống, người xét giấy lại hỏi "đưa giấy"
—Thì mới mua đó. trình đây, đó
cớ... xé cái tờ, trao lại phần nữa—giữ
lấy—bằng ruột mà mắt, chắc phải mua
giấy lại như dòng duplicata giấy thư
mất vậy chứ gì...!

Đã biết, việc xét giấy, dĩ hà như
thế, ai cũng phải xét, nhưng mà mình
phải coi theo người, hoặc quen lớn, hoặc
ăn mặt từ tổ, hãy đợi người ta ngồi
đàng-hoàn rồi, sẽ hỏi chẳng muộn.

Tình cảnh như vậy cũng buồn, là
buồn cho kẻ có mắt không trông, trắng
đen không phân biệt. Nghĩ lại buồn mới
đến đây ngỡ là giải buồn, nhưng mà
buồn nữa thì mới đi đâu bây giờ...?
Thôi, lờ rồi, ngồi nán một lát tưởng khi
cũng có một hai đều vui chơi chẳng
không. Mặc bị vô sau phải ngồi xa, phần
trông đánh ẩm ẩm, kèn dờn in ỏi, lại
thêm mấy tên chạy hệu la ó vang-váy;
đi thoi...! có trông gì mà nghe tiếng hát
bội hát cho dặng, chỉ thấy nó múa meo
nhảy nhót, dứa nào không mang râu
thì thấy cái miệng nó lấp đáp đó thoi.
Buồn ý, ngó xung quanh nơi từng lầu,
chặt nức, có kẻ thiếu ghề ngồi phải đứng
dờ, nào là chức sắc, nào là nghiệp chủ
công-nghệ, nữ tú nam thanh, quần quần
áo áo, khăn nón nhuộm nha, có kẻ ngồi
dựa ngửa dựa nghiêng, có người thì
phả thuốc hay khói mịt mịt nói cười
cười thật là vui...! lại tiếng guốc tiếng
giày khua không giứt. Còn từng dưới
dòng dầy dầy, già trẻ bé lớn, đếm ước
đang 400 con người ta, lớp đứng lớp
ngồi, lúc nức cởi áo buộc lưng xem mới
là tuối dữ chứ...! Mấy bà già, bà thì
ngóng coi không nháy mắt, bà thì dờ
hộp xoay trầu, có chị dễ con nằm ngủ
nơi bấp vể, tay cầm vạt áo quạt mát cho
con, mắt lom lom, tai đảo đảo theo ba
thằng hát bội. Lại có mấy đứa bán trầu-
can dứa hủ, trà-huế, cùng mấy thằng
từng con con bán hộp dứa, đậu-phộng
rang, củ-năng, trái cánh-chỉ v.v... thay
phiên chen lẫn qua lại cái lấy coi cũng
là ngộ. Vậy mà chưa mấy ngó, cái này
mới là nín cười không dặng, là một chấp
có một đám rầy lộn (đồng người lẫn chen
sao khô), thiên hạ ùn ùn đứng dậy, con
nít la lên, vỗ tay lớp lớp, một chút rồi
yên lại.

Ngánh lại tình cảnh nơi rap hát An-
nam ta thật là có khác nào như buổi

nhóm chợ đông. Với hỏi: rap hát Tây,
rap hát khách có mường tượng chút
nào vậy chăng...?...

Còn hàng thức giả xứ ta trông vào có
dặng vui say cảnh này chăng...?...

Xin ông Tổng-Lý và Chủ-Bút ra ơn
ăn hành bài này vào quí-báo An-Hà tôi
đội ơn 2 ông lắm lắm, tưởng Đông-
bang ta nên coi đó mà cảnh cải lần lần
các đều tệ.

Lê-lấn-Đức

Quán ở Vinhlong

Vạn linh tế

Phnom-Penh, le 16 Avril 1920.

A Monsieur Trần-dắc-Nghĩa

Kính lời cùng ông dặng rõ: tôi có thấy
biệu thuốc Vạn-linh-tế của ông, rất hay,
thì tôi mua về uống thử, thì thần hiệu
y như lời của ông đã nói chẳng sai.

Vậy sau này xin ông gởi cách con-
tre remboursement cho tôi 5, \$00 thứ
thuốc Vạn-linh-tế sau này xin ông coi
theo đây mà đề bao, thì tôi sẽ dặng
thuốc.

Kính thăm ông mạnh giỏi, và cầu
cho ông buôn bán cho mau tấn phát.

Monsieur Trính-Bình

Secrétaire à la C^e de Messageries

Fleuviales à Phnom-Penh

Đò Hơi

Bacs à moteurs

Hai chiếc đò hơi đã khởi sự từ ngày
15 Mars 1920 đưa qua lại ngày đêm từ
Cánthor ngang sông Hậu-gian (Bassao)
qua cầu đường đi Cái-vồn thẳng đến
Vinh-long.

Những xe hơi và hành khách đi qua
lại đều dặng thông thả khỏi trả tiền chi.
hết.

Sông rất lớn mà đi qua chừng 15
phút đồng-hồ thì tới; lúc trước đi ghe

trên 1 giờ mới thấu, mà có khi phải bị
sự ruổi ro sóng gió hiểm nghèo là khác

Ngày nay, cuộc hành trình rất tiện
rất mau cho nhơn dân đó.

Ngà nấy ngồi xe hơi đi từ Travinh qua
Báclieu hoặc lên Longxuyen cũng dặng
rồi. Ấy cũng nhờ cái bổng huệ của
nhà-nước Đại-Pháp mở mang đường
thông thương trong xứ ta đáng ghi
đáng cảm

Các ngài đọc báo

Cho dặng chân-chính sự tôn
kém hằng ngày, Bồn-Bảo tỏ lời
kính nhắc các ngài ai còn thiếu
bạc mua An-Hà Nhựt-Báo, xin
giùm gởi đóng. Bồn-Bảo rất
thâm cảm các ngài chẳng cùng.

Nếu trễ trong ít ngày đây, Bồn
Bảo xin các ngài cảm phiền; vì
Bồn-Bảo sẽ cạy nhà thơ hỏi giùm
sở bạc đó cho Bồn-Bảo.

AN-HÀ NHỰT BÁO

kính cáo

Ai tin

Bồn quán chúng tôi hay dặng tin
buồn rằng: linh nghiêm thân của M.
Nguyễn-phước-Tài, Ban-Biên tổng Định-
Hòa (Cánthor), lại là linh Nhạc-phụ của
M. Lê-công-Thành Kinh-Lý và M. Mạc-văn-
Trương thơ-ký sở Trương-Tiến tại Cán-
thor, là ông Nguyễn-văn-Đỗ cựu Hương-
Chủ làng Thanh-Xuân (Cánthor) đã ty
trần ngày 11 Avril 1920, hưởng thọ được
67 tuổi. Cuộc tổng chung sẽ định 25 Avril
1920.

Bốn quán chúng tôi kính lời bi thống, trước xin phân ưu cùng M. M. Nguyễn-phước-Tại, Lê-công-Thành, Mạc-văn-Trọng và hữu quyền, sau cầu chúc cho linh hồn ông lão cực lạc siêu thăng.

An-Hà Nhứt-Bảo
Huy luy kính điều

Bốn quán chúng tôi có tiếp đặng tin buồn rằng: ông Trần-Lão kêu là Trần-thái-Long nghiệp chủ tại Chợ-lớn đã từ trần ngày 14 Avril 1920, hưởng thọ đặng 63 tuổi.

Bốn quán chúng tôi kính tỏ dòilời trác dặng trước xin phân ưu cùng bà Trần-Lão và hữu quyền, sau cầu chúc cho linh hồn ông Trần-Lão đặng khoái lạc cảnh thiên-thai tiêu điều nơi bổng-đào.

An-Hà Nhứt-Bảo
Kính điều

Lời Rao

Ta cho nhơn dân trong Tỉnh hay rằng: Nhà-nước sủng lòng cho phép đổi những giấy bạc 1 cát, 2 cát, và 5 cát nào hư cũ.

Vậy người nào có giấy bạc cát bị số muốn lu, cùng là giấy vừa rách, hãy đem đến Kho-bạc mà đổi lại, chớ đừng đợi số lu mất, thì đổi không đặng.

Mấy người ở xa Kho-bạc hãy đem giấy củ ấy đến quan chủ Quán mà đổi hay là dùng má đóng thuế cũng đặng.

Cántho, le 6 Avril 1920

Quan Chánh Tham-Biên Chủ Tỉnh

BOUDINEAU

Muốn mua mật ong

Ái có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin do nơi Bốn-quán.

Ấn-quán An-hà Cántho

Kính cáo

Máy bay tại Nam-vian

Ngày 13 Avril 1920 nhằm ngày Cao-mau-quốc ăn lễ Tết oó một đạo phi-thoàn ở Saigon bay đến Nam-vian, lúc 8 giờ sớm mai, bay liệng trên không trung rải giấy nhỏ ngũ sắc để rằng: Ngày lễ của nước Cao-mau đến chúc cho Đức vua và mừng cho bá tánh được an cư lạc nghiệp, bay khắp Châu thành Nam-vian trên nửa giờ. Khi 3 cái máy bay đáp xuống chỗ đất trống sửa soạn sẵn sàng, thì có Đức Hoàng-Lân đến trước chào tiếp tam vị Phi-công và thưởng médaille Sisovvath cho mỗi vị, kế đó có quan Báo-Hộ, các quan Đại Thần trong trào, các quan Langsa các ty các sở đều đến tiếp mừng tam vị Phi-công và khen ngợi vui cười chẳng xiết.

Tam vị Phi-công ở chơi tại Nam-vian một bữa, qua ngày 14 Avril rời phi-thoàn trở về Saigon bình an vô sự.

Cũng nội bữa 13 Avril có chiếc "Thủy phi-thoàn" (hydro aéroplane) ở Saigon đến. Chiếc này giống tàu hơi (canot automobile) ở phía sau lại có một cái chong-chông quây trên không.

Khi nào chong chông quây, tàu bay hòng mặt nước lướt tới mau như tên bắn. Chạy chơi nơi sông Nam-Vian cho thiên hạ xem, qua ngày sau chạy thẳng về Saigon.

Phan-thế Hùng

Secrétaire aux M.F. à Phom-Penh

Tuống

Kim Thạch kỳ-Duyên

Ba thư tuống "KIM-THẠCH KỲ-DUYÊN" của ông Bùi-quang-Nghĩa kêu là Thủ-khoa Nghĩa thuở trước đặt rơi dấu đến ngày nay, tưởng khi nhiều người cũng tưởng mắng danh ba thư tuống này

Thật là: má sử kinh lân, văn chương cảm tú, mỗi câu đối đáp rất hay, mấy tiếng khó đến có giải nghĩa rành rẻ; lại trưng đủ gương trung-thần nghla-sĩ, nịnh-phụ gian-phu đáng cho người ở đời soi lấy mà sửa mình.

Bốn củ mới in lại chẳng sai sót chút nào, có trữ bán tại NHÀ-IN HẬU-GIANG CÁNTHO. Nhà biết đọc nên mua một cuốn để tiêu bướng trong cơn rỗi rảnh rất hữu ích.

Giá 4 cuốn (118 trương đủ 3 bển) 0\$80

10 " 7 50

100 " 65 00

Tiền gởi: mỗi 1 một cuốn là 0 15

Xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghla Chủ sự Nhà-in Hậu-Giang Cántho mà thương nghị.

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước ..... 16 f 00

Đồng-Dương 16 00

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và trả bao lại. Từ 8 10 tới 8, 80 tùy theo thứ lúa

CANTHO

ÂM-HỒN KHÔNG ĐỘ..!

Ngày 13 Avril 1920, tại nhà M. Lý chủ gánh bát Annam tại Chấn-thành (Cántho) có bắt đặng một tên ăn trộm (1) kêu linh dẫn về bắt

Ông Cò tra hỏi đưa gian đó khai như vậy: Nó tên là Trần-văn-Xen vì thua cờ bạc thiếu nợ người ta nhiều, lúc 10 giờ tối, nó đi ngang qua nhà Thầy Lý thấy cửa sau còn mở, thừa cơ ấu bồng vào nhà kiếm chỗ tối núp mình, đợi khuya

đặng ra tay ngó đem về bán mà trả nợ. Ai ngờ, âm hồn không độ, dục chuyện ở tù, nên khiến cho chủ nhà hay bắt nó, chớ thật tình nó chưa đá động tới một món gì ráo

HAI GÁI DÀNH MỘT CHỒNG

Ngày 16 Avril 1920, lúc 7 giờ tối tại đường Kinh-lập Châu thành (Cántho) thị V... xưng là vợ lớn, thị H... xưng là vợ bé, 2 đặng đều uôm áo tên N.. kéo qua kéo lại, 2 đặng cùng nói là chồng mình. Triều triều nhằng nhằng lại la ó om sòm, linh luận dặt cả ba về Bót.

Hỏi duyên cớ ông Cò phạt tên N.. và vợ lớn nó mỗi người 0\$40. Thị H.... dặng tha tội bèn kêu nài với ông Cò rằng nó ăn ở lỡ với tên N... đã kết-từ nhâm thân rồi..... tính sao bây giờ...? Vậy xin dạy thị V... trả cái áo nhiều dài thị V... mượn lại cho nó bận, và trả cái mừng cho nó ngủ. Đó, mới thiệt là giận dỗi mừng đa.

CÂY XÓC ĐỔ RUỘT

Chiều bữa 17 Avril 1920, ở làng Hoà-Thịnh (Cántho) đem đến một đứa con gái tên là Nguyễn-thị-Tiết 13 tuổi bị cây xóc đổ ruột một đồng. Nhờ sức quan Lương Y Vielle và M. Đồng-ngọc-Diêu cùng mấy thầy thuốc-dưỡng phụ lực đem ruột vào, rồi may lại cứu thì Tiết bảo toàn tánh mạng.

Nghe nói thì Tiết trèo lên cây hái trái, ruối gãy nhánh sa tay mới ra cơ dỗi.

DANH NHAU MỘT TRẬN.

Sớm mai bữa 18 Avril 1920, Hương quán làng Trường-thạch-Sơn (Cántho) đem tới Nhà-thương 4 người bị vệt máu dion đầy mình. Sau khi khám vết tích, có 2 người bị bệnh nặng hơn hết.

Rõ ra, thì 4 người này đánh lộn với nhau mà danh địa tất cả.

ĂN TRỘM XÚC LÚA LẤY XUỐNG

Tên Tý ở làng Vinh-xuân(Can Tho) mới đập một đồng lúa rồi còn để ngoài sân. Đêm 10 rạng măt 11 Avril bị ăn trộm xúc bưng hết một góc, độ chừng 30 gia.

Cũng trong đêm đó tên Tiên ở một xóm với tên Tý lại mất một chiếc xuống ba-lá.

Định thế bọn ăn trộm nấy chờ khăm xuống của nó nên tạm đỡ chiếc xuống của tên Tiên mà chờ tiếp chờ gì.....!

MẮT NGỰA

Tên Nguyễn-văn-Bại cũng ở làng Vinh-xuân mới mua 1 con ngựa giá 150,\$00. Hôm ngày 13 Avril thả đi ăn chẳng biết quân ngũ nào mượn cỡi đi đầu mất mà không thêm hỏi chủ.—Giật đi kiểm hết hơi mà chưa dặng.

MỸ-THO

HOẢ HOẠN

Ngày 10 Avril 1920, tại Chợ-cũ (Mỹ-tho) xảy ra một việc hỏa hoạn phát cháy tiêu 5 căn phố lạ. Nhờ sức vòi rồng tiếp chữa; chẳng chỉ lửa đã tung hoành làm hại rất nhiều.

Hỏi ra mới rõ là tại một bà già khuấy keo, nhà bà ở gần đây phố là ấy, lúc nấu nướng lơ dích lửa bắt cháy vào vách là mà bà không ngờ, chớng lửa đã bao ngọn mới hay. Hỡi ôi! thế tế cất cấp, nên bà la làng lên cho người tiếp chữa.

VÌ PHẬN SỰ KHÁ KHEN

Ngày 10 Avril 1920 cũng tại Chợ-cũ (Mỹtho) lúc 3 giờ khuya, Bếp-Sớm và Bếp-Lầu (phủ-lịch) đang đi tuần gần gõ-cát, xảy nghe tiếng tri hô ăn-trộm lấy đồ. 2 bếp ben đứng chặn ngõ đường mà tróc gian tế. Có một người 1 tay xách 2 gói đồ, 1 tay cầm cái mát, ở đầu kia đi lại thấy 2 bếp ben thất kinh, liền 2 gói đồ lại đó, nhám nea tối chạy dòng, bếp Sớm rượt theo bên gót, với tay chụp đĩa gian, bị nó chém một dao vô gò má rất sâu rồi tẩu phương tẩu thoát.

Chừng Bếp Lầu chạy tới mới hay ban đồng-nghiep bị thương, bèn tri hô lên ai nấy lưu lại điện Bếp Sớm vô đường đường xức thuốc.

Là vì phận-sự mà phải bị trọng tích như vậy, khá khen. Vậy xin chúc cho Bếp Sớm mau lành mạnh và xin quan trên đoái tưởng xét công ban thưởng đều chỉ ngó nông trí kẻ làm tội cho nhà nước.

Cáo bạch

Có bán cang viết "PORTE-PLUMES À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiết cao "PLUMES EN OR CONTRÔLÉ"

14k không sét không mòn.

Có khẩu (AGRAF) một đầu thibút viết, còn đầu kia thì viết chữ (PORTEMINE); có phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng năm cọng chì để thay. Cây viết này nên gìn giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết này giống theo cang viết năm cết, một đồng giá khách

Mua về, nếu xài không dặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại. Bốn hiệu sẽ trả tiền lại đủ.

Giá một cây là (có hộp, có comptegoutte) 4\$50

Mua nguyên lỗ về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều.

Cũng có trữ bán mực stylographique bleue black thứ tốt giá

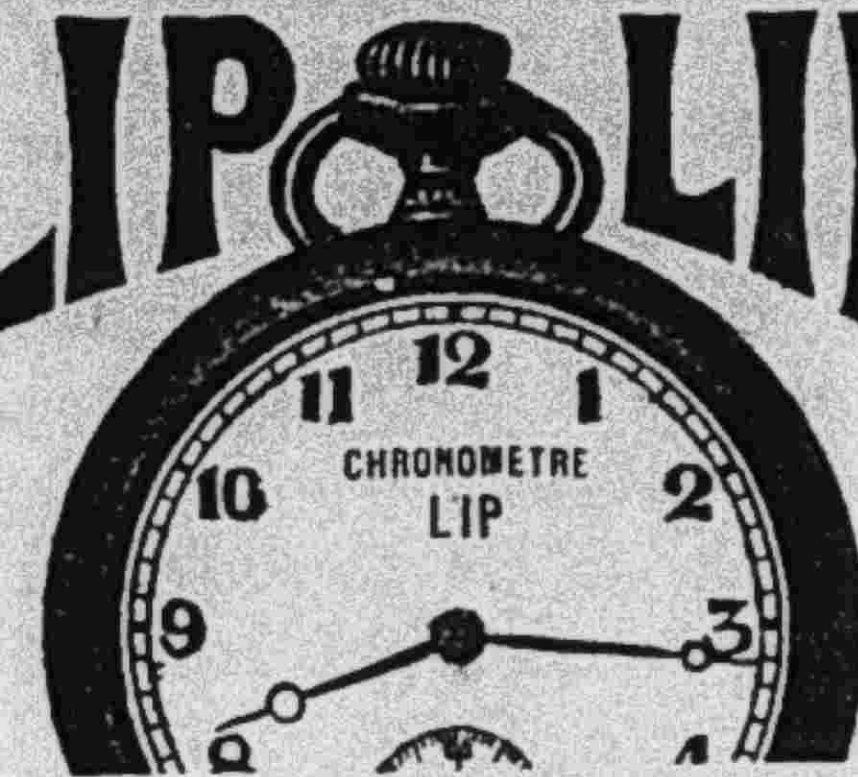
một là 0\$35

Trữ bán tại nhà in An-Hà CANTHO

DỒNG HỒ HIỆU "LIP"

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu "LIP"

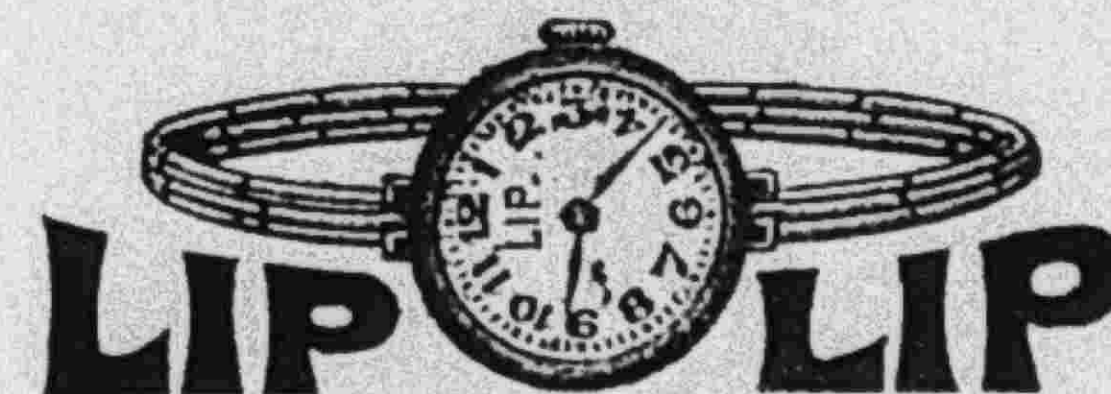
CHRONOMÈTRE
LIP LIP

LA MARQUE FRANÇAISE
Montres de Précision
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay là hỏi thăm những người đã có sẫm đồng hồ hiệu LIP thì biết.

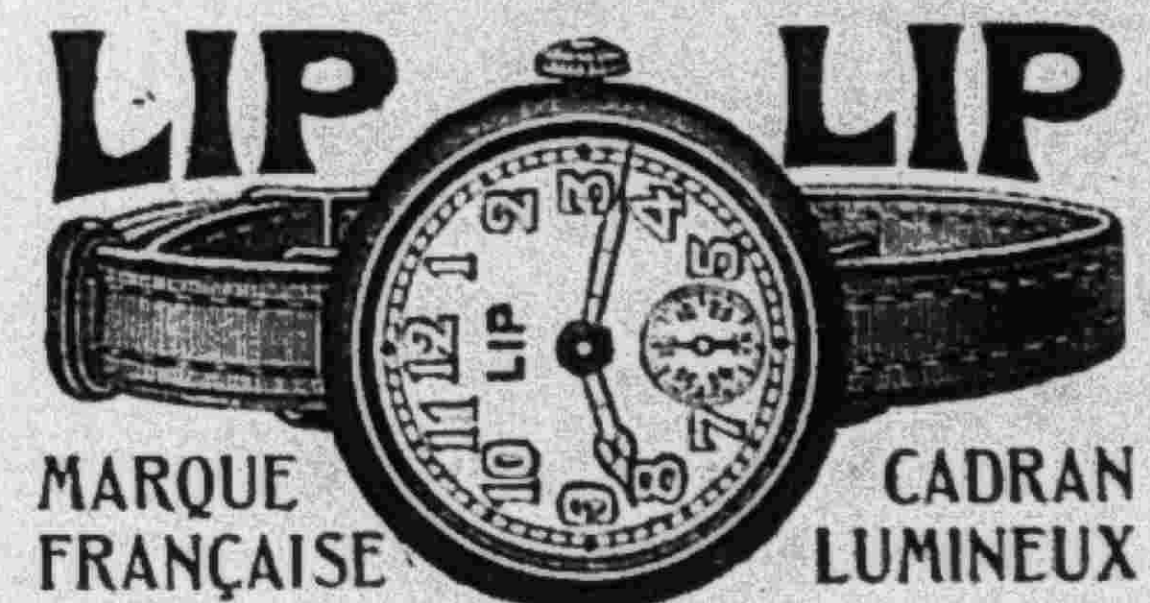
MONTRE-BRACELET EXTENSIBLE POUR DAMES.
Platine, Or, Argent, Plaqué or.
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS.
Exiger la marque LIP sur le cadran.

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn tiền sửa mãi như các đồng hồ khác.

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá nó rẻ lắm.

En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

CÓ TRỪ BÁN TẠI:

Trang "LES GALERIES DE L'OUEST" là hàng HẬU-GIANG DƯƠNG-HÀNG Saigon, Mỹ-tho, Cantho và Travinh

Bọn hát xiết Annam

(Cinq Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bọn hát xiết Annam đến nay gần đúng 1 năm rồi thường đi hát khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng nhờ Đồng bang, đôi nghla Đồng bào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bọn chúng tôi làm tuồng dặng êm tai đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giứt. Ở đây, chúng tôi thăm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập dặng một bọn hát xiết khi cụ sung túc như các nước bên cõi Âu-mỹ. Nay chúng tôi chủ ý, thiết là: BẮT CẦU LỢI CHỈ CẦU DANH, muốn lập thêm bọn hát xiết của chúng tôi ra cho thiệt lớn, kếp làm tuồng, chọn người cho thuần thực, ngó ngoại bang trông vào may mà dặng đẹp mắt ngợi khen, thì tiếng thơm cũng bay lầy cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghề chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bọn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp, luận tài nập dụng và huân công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi mà bàn luận đều chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận, Directeur à de la troupe d'acrobates Annamites

Vinhlong. (à faire suivre)

André Thận kính cáo

Quảng-tài-Thanh

Tiệm Đong ghe và sửa ghe
ở bên kia sông gần cột giây thép
và CANTHO

PHÙNG-CHIỀU— CHỦ TIỆM

Kính cùng quý vị dặng tườn g, nay tôi mới lập một trại đong và sửa ghe có sẵn ụ và bè tiện bề sửa và kéo ghe. Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chủ tiệm này biết lẽ nabi của người Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng luôn luôn chủ tiệm này khi trước có làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-Lại, thì ai ai cũng biết rằng người ấy biết chiều hiền đãi si bực nào.

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua cây cùng đong hay là sửa ghe đến tiệm Quảng-tài-Thanh thì rõ.—Cái xin quý- thầy thương.

Nay kính cáo.

Lời Rao

Ruou Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kêu hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền langsa (1 million et demi de francs)

Vì nào muốn hùn xin do nơi ông QUẢN LÝ hội đường niên ngụ tại phòng văn quan Trạng-sư A. Viviers tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bác hảo lại.

Ai muốn mua xin do nơi M. Pierrat Payeur à cantho

Trường Vô văn

cantho

Dạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngũ tại trường
12\$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7\$
Học ngoài.....4\$

Bữa I tháng chạp Annam bài trường

Bữa I tháng giêng Annam
trợ trường

Hội mua bán lúa

Nam lợi-mỹ» TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giây thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bổn
Quản-lý } Nguyễn-văn-Cần
Đặng-văn-Chiều

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 100\$00 thì lời dặng 52\$ còn tài sản tính hội hết thảy giá dặng 50\$00 đến tính nhập vốn số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1° Decembre 1919 thu nạp số hùn; như vị nào muốn hội đều chi xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rỗng bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán dặng kiếm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán dặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng dặng, thì gửi trả lại cho Bồn-hiệu cũng dặng vậy, miễn là ve còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại bấp mười Mỹtho sớ thứ nhất được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xằng mới vét lại lổ lổ, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chớ lúa ruộng lắm, và như muốn chớ lúa thặng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vài-co cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đến là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sẵn trong đất có mười ba cái địa, cả rất đại lợi. Có một sớ đất khác kể cận với hai sớ ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của biểu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán.

Hai sớ ruộng của quan giám đốc. Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn gia.

Ai muốn mua hai sớ đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sớ Nhựt trình An-hà tại Can-tho mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHON DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 6

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay: tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mở thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vào vắn.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ hoa chon dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bố, nước thuốc mực Tàu, viết chỉ than, họa biển liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIUV cần khải

Phở cáo đông bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mẫn-cẩn mua giúp, ngày nay thanh-bản,
Thanh-bản dặng cửa hàng rộng mở
Mấy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lãnh in chỉ thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
thiệp-tau.

Toa, sổ, bộ, làm công kỳ lưỡng,
Chắc lại bên chẳng nhượng của người
Nói chỉ sách đóng thì thôi!
Lưng da, lưng bố, dễ dãi ít hư.
Sách in sáng, tình từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sư ký Đại nam.
Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,
Cách thi hành án, thiết làm rất hay.
Thước, viết nghiên sáng đầy đủ hạng
Thiếu chỉ dầu giấy láng, mực ngời;
Chức trao, nào phải những lời.
Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông
Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,
Bốn quán nào dám phụ ý ai,
Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.
An-Hà An-Quán Bd Saintenoy Cánh-thơ.
Đầu khinh.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai có trồng mía nhiều xin chờ đến lò rượu RHUM STELL tại làng Phú-Thứ (Cánh-thơ) mà bán. Bã lượn mấy ghe cũng mua; mua dặng tiền lắm.

Còn ai chưa trồng mía cũng nên trồng cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vậy xin đồng bang liệu vài cát tiền lạng phí mua đọc giúp vui giây lác, giải muộn thoãn cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiên ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chữa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 020

Ài mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 020

50 cuốn giá..... 650

100 cuốn giá..... 12

LE-KHANH-TRINH

Géometre-civil

CANTHO-CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê-khánh-Trinh

KINH-LÝ

CantHo-CHAUDOC

Lãnh đạo điển thổ

Phân ranh hạng

Trương phân thổ sảng

Công chuyên làm kỹ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà nống cho dặng mạch giới, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết TIỆM THUỐC PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hàng hảo chế y sanh, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rờng những thuốc nhứt hàng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng ươi, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây dân.

NHỮNG THUỐC THIAN HIỆU

Vin tonique du Dr H.DÉEM:

Thức rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạch giới.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RỜNG THUỐC THUỜNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng dầu bạc hà ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trữ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f

Hàng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cánh-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc một đēr là ở Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cùng gửi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gửi hàng lập tức.

Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rom hiệu Stella

Làm rờng bằng mía.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thấp mướn đèn khí đã (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỷ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bằng tốt thương hàng, bán mới và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu Michelin, giầy băm-ét đủ cỡ dặng theo kiểu kum thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gửi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng kỹ lưỡng mà gửi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sáng bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh,

Cần khải.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RĂNTHAY CON MẮT

Chủ nhân **TRIEUCUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3—**Saigon**

Ngang nhà giấy xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ-Mới

Bản Dược Phòng có trữ sẵn nhiên thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tín, chứ vì có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nói cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thứ giả uống vào thêm hại

Bản Dược phòng có gửi thuốc tại nhà M. THAI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giảm giá của tiệm tôi, chứ vì ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sáng lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thân chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYET YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh nầy trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thân nầy là một phương quý lạ trong việc tráng dương nếu bình các chứng thuốc Thận rất nên đề dặt, theo thuốc nầy mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tính, nếu để lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Tiệt-khi (dau giá) dùng thường thuốc nầy thì tráng hóa cho nặng món âm nơi thận thì tức thì mạnh giỏi:

1°—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tính cùng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc nầy công hiệu hơn bất, sức mới mạnh hơn tinh chắt của các loài cá, và âm thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ thân tạng nhứt trong hoàn cầu;

2°—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sinh chứng lậu trệ, ngủ lằm, mới thì dài gât, lâu thì bãi hoại đờn-diệu, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phát ti-vị hao thân phủ; dùng đến thuốc nầy cũng uống bởi bổ chơn người tiêu trừ các chứng bệnh;

3°—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tề xương cốt, đi đứng có đau không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần búng rúng, dùng thuốc nầy trở nên mạnh mẽ;

4°—Ti-vị hư khi huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bên bởi tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc nầy khai vị kiện ti châu thân an ổn;

5°—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngưng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đới hạ, bạch đới hạ, đường kinh trời sục không chừng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc nầy rất hay vô cùng;

6°—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kém, hay dài đêm, xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc nầy rất có tinh bổ thận, đầu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vì cáo có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn nầy trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đến hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khi huyết dâm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bệnh hoạn liên miên, như uống thuốc nầy cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quý trong hoàn cầu.

Chư quý vị có mua hãy nói cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con Bướm-Bướm» mới là thiệt thuốc của Bản Dược-Pông kéo làm thứ giả mạo

Cách dùng: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đều khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÁ:

Mỗi hộp bán hoàn ..... 1\$00

HIÊU MỐT

Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách

Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùg Lục-châu Quán-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bản CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu (thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chư-tôn lập tức. Nói tóm 1 đến là: chư-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán thì tôi cũng có hể mà gửi ngay cho chư-tôn dặng vậy.

Xin chư-tôn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiêu-cổ, giúp nhau, dặng mau lần-bộ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU-TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thầy rõ: Tiệm tôi làm bánh mì rộng bột mì tây, mua tại hàng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì dẽ trong tủ có kiểu rộng nước kiểu lên

không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiêu cổ giúp bang đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn-Thom lập, gọi là “Vô văn, học hiệu” đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thầy giáo cần mẫn con nít học mau tấn phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tín giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ).....4\$

Học và ăn buổi trưa, ...7

Học và ăn ba buổi, ngủ

lại trường 12

Như ai dùng giày Quac-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô văn cũng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là.....15

Bữa 3 Juillet bài trường tới 6

Aout thì tự còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bãi qua rằm tháng giêng thì tự bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm đều gì, xin gửi thư cho Ông Vô-văn-Thom thì lập tức có thư trả lời.

Administration